

**ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ, НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ, РЕЛІГІЙ
ТА ОХОРОНИ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ**

вул. Канатна, 83, м. Одеса, 65107, телефон (048) 722-04-15 факс (048) 728-38-20
cultura_region@odessa.gov.ua Код ЄДРПОУ 40055626

Кирилу Овсяному
foi+request-86080-30b6a28e@dostup.prawda.com.ua

Департамент культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини обласної державної адміністрації, розглянувши Ваш запит про доступ до публічної інформації від 03.05.2021 (вхід. № 186/ЗПІ від 05.05.2021), надає витяги з протоколів засідання Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини Одеської області щодо розгляду питання порядку денного про занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України пам'ятки культурної спадщини національного значення – Приморські сходи по бульвару Приморському в м.Одеса.

Разом з цим, повідомляємо, що питання стосовно будинків по вул. Канатній, 5 та вул. Садовій, 21 в м.Одеса, а також Воронцовської колони на засіданні Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини Одеської області не розглядалися.

Додатки:

1. Витяг з протоколу № 04/2017 засідання Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини Одеської області від 26.06.2017 року на 3 арк. в 1 прим.
2. Витяг з протоколу № 06/2018 засідання Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини Одеської області від 07.11.2018 року на 3 арк. в 1 прим.

Директор

Олена ОЛІЙНИК

ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ № 06/2018

засідання Консультативної ради

з питань охорони культурної спадщини Одеської області

від 7 листопада 2018 року

2. СЛУХАЛИ: Про занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України пам'ятки культурної спадщини національного значення – Приморські сходи по бульвару Приморському в м. Одеса (повторно).

На засіданні Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини Одеської області, що відбулося 26.06.2017, вже розглядалося питання щодо занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України Приморських (Потьомкінських) сходів в м. Одеса.

Управлінням культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини обласної державної адміністрації на розгляд Консультативної ради було надано паспорт об'єкта культурної спадщини «Приморські сходи (Бульваріні, Гігантські, Рішельєвські, Дюківські, Потьомкінські сходи) – м. Одеса, Приморський район, Приморський бульвар – вулиця Приморська», виготовлений управлінням у квітні 2017 року.

Відповідно до зазначеної облікової документації пам'ятка відповідає критеріям цінності пам'ятки національного значення, які визначені Постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1760 (зі змінами), об'єкт: автентичний, зберіг свою форму і матеріально-технічну структуру, історичні нашарування та роль у навколишньому середовищі; вплинув на розвиток архітектури, містобудування, культури і мистецтва України; має ознаки архітектурного стилю «класицизм», що виражені в об'ємно-просторовій та архітектурно-художній композиції споруди; є етапним твором видатного архітектора.

В ході обговорення питання за ініціативою Одеського обласного товариства охорони пам'яток історії та культури також обговорювалася можливість об'єднання Приморських сходів та Підпірних стін Приморського бульвару в єдиний комплекс, проте більшістю голосів було прийнято рішення щодо недоцільності подібного об'єднання враховуючи, що: підпірні стіни вже занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України як пам'ятку архітектури та містобудування місцевого значення, охоронний № 684-Од (Наказ Міністерства культури і туризму України від 20.06.2008 № 728/0/16-08); на історичних кресленнях та історичних фотографіях Приморських сходів відсутні підпірні стіни; проведення додаткових досліджень щодо правомірності об'єднання двох об'єктів культурної спадщини, що обліковуються за різними категоріями, затягує процес занесення до Державного об'єкту пам'ятки національного значення – Приморських сходів.

За результатами розгляду питання Консультативною радою було вирішено рекомендувати органу охорони культурної спадщини обласної державної адміністрації клопотати перед Міністерством культури України про занесення в установленому порядку до Державного реєстру нерухомих пам'яток України Приморських сходів як пам'ятки містобудування та архітектури національного значення.

Відповідне подання було направлено управлінням до Міністерства культури України та розглянуто на засіданні Експертної комісії з розгляду питань занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, що відбулося 18.10.2017 року.

Згідно висновку Експертної комісії щодо занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України Приморських сходів в м. Одесі, подана на розгляд облікова документація виконана на належному науково-методичному та технічному рівні, містить актуалізовану та вичерпну інформацію про об'єкт. Об'єкт відповідає критеріям цінності пам'ятки національного значення та може бути рекомендований до включення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категорією «пам'ятка національного значення», видом «архітектура».

Разом з тим Експертна комісія з розгляду питань занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України рекомендувала розглянути на засіданні Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини Одеської області питання доцільності об'єднання Приморських сходів та підпірних стін у єдиний комплекс та виготовлення облікової документації на комплекс споруд – Приморські сходи та підпірні стіни.

Фахівцями управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації було проаналізовано наявну документацію щодо зазначених пам'яток, а також існуючі законодавчі акти щодо занесення пам'яток до Державного реєстру, і зроблено наступний висновок.

Відповідно до ст. 13 Закону України «Про охорону культурної спадщини» на даний час існує лише 2 категорії, за якими пам'ятки заносяться до Державного реєстру нерухомих пам'яток України – національного значення та місцевого значення. Згідно Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1760 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 14.09.2016 № 626) у разі занесення до Державного реєстру комплексу присвоюється єдиний охоронний номер, кожному об'єкту у складі комплексу – охоронний номер, що складається з охоронного номера комплексу, визначного місця та номера об'єкта культурної спадщини у складі комплексу та двох літер коду регіону. При цьому охоронний номер пам'ятки національного значення складається з цілого числа, охоронний номер пам'ятки місцевого значення складається з цілого числа та двох літер - коду регіону згідно з додатком. Таким чином, у разі об'єднання двох пам'яток, що обліковуються за різними категоріями (національного та місцевого значення) у комплекс, тобто єдину пам'ятку, автоматично має змінитися категорія одного з цих об'єктів.

У випадку що, розглядається, у разі об'єднання Приморських сходів та Підпірних стін у комплекс, тобто в одну пам'ятку, має бути змінена категорія обліку одного з об'єктів – або Приморських сходів (що приймалися під охорону держави Постановою Ради Міністрів Української РСР від 24.08.1963 № 970 та обліковуються як пам'ятка національного значення, згідно наявної облікової документації, рішення Консультативної ради від 26.06.2017 та висновку Експертної комісії від 18.10.2017 відповідають критеріям цінності пам'ятки

національного значення), або Підпірних стін (що приймалися під охорону держави рішенням виконавчого комітету Одеської обласної ради народних депутатів від 27.12.1991 № 580 як пам'ятка місцевого значення, згідно наявної облікової документації відповідають критеріям цінності пам'ятки місцевого значення, занесені до Державного реєстру як пам'ятка місцевого значення).

В обох випадках зміна категорії пам'яток вступає у протиріччя з вимогами Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1760 «Про затвердження Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України», Методичних рекомендації щодо заповнення облікової картки об'єкта культурної спадщини та паспорта культурної спадщини, затверджених Наказом Державної служби охорони культурної спадщини Міністерства культури і мистецтв України від 03.06.2004 № 11, а також Порядку обліку об'єктів культурної спадщини, затвердженого наказом Міністерства культури України № 158 від 11.03.2013 «Про затвердження Порядку обліку об'єктів культурної спадщини».

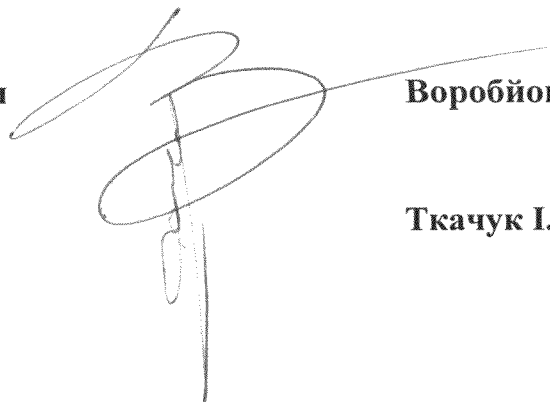
Враховуючи викладене, об'єднання Приморських сходів та підпірних стін у єдиний комплекс та виготовлення облікової документації на комплекс споруд – Приморські сходи та підпірні стіни не є доцільним та таким, що відповідає вимогам діючого законодавства у сфері охорони культурної спадщини.

Управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації пропонує занести до Державного реєстру нерухомих пам'яток України пам'ятки культурної спадщини національного значення - Приморські сходи по бульвару Приморському в м. Одеса як окремого об'єкта без об'єднання з пам'яткою культурної спадщини місцевого значення «Підпірні стіни».

ВИРІШИЛИ: Рекомендувати управлінню культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації клопотати перед Міністерством культури України про занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України пам'ятки культурної спадщини національного значення - Приморські сходи по бульвару Приморському в м. Одеса як окремого об'єкта без об'єднання з пам'яткою культурної спадщини місцевого значення «Підпірні стіни». (одностайно)

Голова Консультативної ради

Відповідальний секретар
Консультативної ради

Воробйова О.В.

Ткачук І.М.

**Витяг з протоколу № 04/2017
засідання Консультативної ради
з питань охорони культурної спадщини Одеської області**

26.06.2017

м. Одеса, вул. Капатна, 83
Зала для засідань на 5-му поверсі (каб.519), 15.00

Присутні члени ради: Воробйова О. В., Стоянов Ф. Ф., Четаков Ю. І., Полгторак В. М., Красножон А. В., Васалатій М., Сунцов В. Ю., Самойлова Т. Л., Шелюгін А. І., Суханов В. Г., Мотирева Н. М., Пригарін О. А., Ткачук І. М., Петропавлівська Н. М., Сарафанюк С. Ф., Присяжнюк О. М., Сапожніков І. В.

Відсутні члени ради: Пороник І. Б., Белецько Н. В., Єрохіна Н. М., Маслов Ю. К., Луговой О. М., Чепелев М. В., Баліньський В., Ізотов А. О.

Запрошені: Томілович Л. В. (ПОГ «Інститут культурної спадщини ВРОКСУ»), Нестеренко І. А. (Балтська міська рада), Жданов Д. І., Сандлер О. А. (красознавче об'єднання «Одеса інкогніта»).

Присутні: Бутін Є. П. (Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень), Мамеева Є. П., Самойлова Є. С., Петков Д. Д. (управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації), Сочалов В. (представник ЗМІ), Молочко С. В. (ТОВ «Русіч і Ко»).

Головує: голова ради Воробйова О. В.

Протокол веде: відповідальний секретар ради: Стоянов Ф. Ф.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Історико-архітектурний опорний план м. Балта Одеської області з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів (доповідач: Томілович Л. В.)
2. Занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України будівлі по Французькому бульвару, 15 в м. Одеса (доповідач: Самойлова Є. С.)
3. Занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України Приморських (Потьомкінських) сходів в м. Одеса (доповідач Самойлова Є. С.)
4. Висновок щодо історико-культурної цінності будівлі по Французькому бульвару, 29/2 в м. Одеса (доповідач Пригарін О. А.)
5. Занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України 7 трамвайних зупинок по Фонтанській дорозі та вул. Дача Ковалевського в м. Одеса (доповідач: Самойлова Є. С.)

Полторак В. М. – Висловив сумнів щодо правомірності об'єднання таких різнопланових споруд в один комплекс. На історичних кресленнях сходів не має креслень підпірних стін – це факт.

Присяжнюк О. М. – Зазначив, що УТОПІК має визначені пам'яткоохоронним законодавством повноваження щодо подання об'єктів до Реєстру самостійно. Протиріччя не повинно бути: управління може подати свою документацію, а УТОПІК – свою. А Мінкультури прийме остаточне рішення.

Сунцов В. Ю. Воробйова О. В. – Нагадали присутнім, що підпірні стіни вже занесені до Реєстру як пам'ятка місцевого значення.

Самойлова Т. Л. – Зауважила, що на багатьох історичних фотографіях підпірні стіни відсутні, а сходи існують. Закликала присутніх не чекати додаткових досліджень, а вирішувати питання зараз – заносити об'єкт національного значення до Реєстру.

ВИРІШИЛИ:

Рекомендувати органу охорони культурної спадщини обласної державної адміністрації клопотати перед Міністерством культури України про занесення в установленому порядку до Державного реєстру нерухомих пам'яток України Приморських сходів в м. Одеса як пам'ятки містобудування та архітектури національного значення, оскільки об'єкт відповідає критеріям, визначеним постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1760 (в редакції від 14 вересня 2016 р. № 626), а саме: критерію автентичності, а також наступним критеріям: а) вплинув на розвиток архітектури, містобудування, культури і мистецтва України; має ознаки архітектурного стилю «класицизм», що виражені в об'ємно-просторовій та архітектурно-художній композиції споруди; б) є етапним твором видатного архітектора (за – 14, проти – 0, утримались – 1 (Мотирева Н. М)).

Голова Консультативної ради

О. В. Воробйова

Відповідальний секретар

Ф. Ф. Стоянов

6. Занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України Театральних сходів з огороженням та ліхтарями у пров. Чайковського в м. Одеса (доповідач: Самоїлова Є. С.)

7. Занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України Свято-Миколаївської церкви в с. Шабо Білгород-Дністровського району Одеської області (доповідач: Петков Д. Д.)

8. Історико-бібліографічні вишукування щодо автентичності об'єкту культурної спадщини по прос. Суворова, 29 в м. Ізмаїл (доповідач: Мотирева Н. М.)

3. СЛУХАЛИ:

Стоянова Ф. Ф. – Анонсував розгляд питання. Зазначив, що питання ініційоване депутатом Одеської міської ради Стасем Є. П. Робота над паспортом тривала близько року.

Самоїлова Є. С. – Зазначила, що об'єкт є добре знайомим для кожного члена Ради. Нагадала присутнім, що з розробленою управлінням обліковою документацією можна було ознайомитися завчасно, так як вона надсилалася членам Ради на електронну адресу. Продемонструвала на проекторі сучасні фотографії об'єкта, навела загальновідомі факти з історії його утворення. Зауважила, що в процесі виготовлення облікової документації були використано значний обсяг джерел.

Зазначила, що згідно з критеріями цінності пам'ятки національного значення, які установлені Постановою Кабінету Міністрів України від 27. 12. 2001 р. № 1760 (зі змінами), об'єкт:

- автентичний, зберіг свою форму і матеріально-технічну структуру, історичні нащарування та роль у навколишньому середовищі;
- вплинув на розвиток архітектури, містобудування, культури і мистецтва України: має ознаки архітектурного стилю «класицизм», що виражені в об'ємно-просторовій та архітектурно-художній композиції споруди;
- є етапним твором видатного архітектора.

ОБГОВОРЕННЯ:

Мотирева Н. М. – Згадала про плідну діяльність науково-дослідних установ, в яких вона працювала, по прийняттю об'єктів культурної спадщини в м. Одеси під охорону держави. Озвучила своє бачення атрибуції об'єкта, а саме необхідності його занесення до Реєстру як комплексу, складовою якого будуть також підпірні стіни. Своєю позицію аргументувала тим, що за історичними даними сходи і підпірні стіни будувалися одночасно. Зазначила, що Одеське обласне товариство УТОПІК проводило роботу щодо підготовки облікової документації на сходи як на частину комплексу. Висловила жаль з приводу того, що робота, яку провела УТОПІК, може виявитися непотрібною.

Сунцов В. Ю. – Запитав чи подавало УТОПІК пропозицію до Мінкультури щодо занесення до Реєстру сходів як частини комплексу? Отримав заперечну відповідь Мотиревої Н. М.

Петропавлівська Н. М. – Припустила, що національний статус міг би додатково захищати підпірні сходи.